

Historia ya Falsafa

11 Metafizikia ya Aristotle 2

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Sawa, turudi kwenye metafizikia ya Aristotle. Na unakumbuka kwamba katika kujadili metafizikia yake, tumezungumzia jinsi anavyofafanua metafizikia kama sayansi ya sayansi zote, kanuni za jumla zaidi. Kwa hivyo, maendeleo yake ya nadharia yake ya maumbo kulingana na kile anachokiona kama upungufu katika Plato, na tofauti yake ya aina nne za sababu zinazosababisha ambazo zinapaswa kuzingatiwa katika kuelezea chochote ni nini na kuelezea aina yoyote ya mabadiliko.

Aina nne za sababu ni chanzo chenye ufanisi, chanzo cha kimwili, chanzo rasmi, na chanzo cha mwisho. Unapaswa kuzijua hizo hadi zitakapojitokeza tu katika ndoto zako na unazitungumzia usingizini. Metafizikia ni sayansi ya kuwa.

Kuna sayansi maalum zinazoshughulika na aina fulani za viumbe. Lakini sayansi ya kuwa qua kiumbe, kuwa kwa ujumla kama dhana ya jumla zaidi, ndiyo maana ya metafizikia. Na kwa hivyo Aristotle anatofautisha, unakumbuka, kati ya kategoria tofauti za kiumbe, yaani, njia tofauti ambazo tunatumia wazo hili la jumla la kiumbe.

Vitu, sifa, mahali, mahusiano, na kadhalika na kadhalika. Kwa kweli anaorodhesha kategoria kumi tofauti, nami nitazirudia baadaye. Pia tulianza kuzungumzia sheria za kuwa.

Sheria za mawazo, nazo pia zipo, kama vile kategoria za uhai pia zilivyo kategoria za mawazo. Angalia kuna uhusiano kati ya jinsi akili inavyofanya kazi, inavyofikiri, na jinsi uhalisia ulivyo. Utaona.

Ikiwa ukweli ni wa busara na sisi ni wenye busara, basi busara yetu hutupatia njia ya kuingia katika uhalisia. Unaelewa? Ikiwa ukweli ni wa busara na sisi ni wenye busara, basi busara yetu hutupatia njia ya kuingia katika uhalisia. Sawa? Sasa, sheria za kuwa ni hizi tatu.

Tulizungumzia la kwanza, ambalo ndilo muhimu zaidi. Mengine yanafuata tu kutoka hapo. Sheria ya kutopingana inasema kwamba kiumbe hakiwezi kuwa na kutokuwa kitu kwa wakati mmoja na kwa heshima moja.

Na kwa ishara hiyo hiyo, huwezi kuthibitisha na kukataa kitu kwa wakati mmoja na kwa heshima ile ile. Na tunaashiria sheria hiyo ya kutopingana kwa kawaida kwa kusema tu kwamba A si non-A. A si non-A.

Haiwezi kuwa na kutokuwa. Haiwezi kuwa hivi na kutokuwa hivi kwa wakati mmoja na kwa heshima moja. Na, bila shaka, kwa hasi hiyo maradufu, ni sawa na sheria ya utambulisho, kwamba A ni sawa na A. Kitu hicho kinafanana na chenyewe.

Mimi ndiye. Wewe ndiye wewe. Tusijichanganye. Paka ni paka, si janga.

Nilikuwa na mwalimu wa Kilatini shuleni la upili ambaye, mtu alipouliza, je, hili ndilo neno tunalopata neno fulani, wakati mwingine angekasirika na mawazo ya wanafunzi wachanga wa shule ya upili na, kwa lafudhi yake ya Kiskoti, angesema, hei, kijana wangu, paka ni paka na si janga. Na kadhalika. Sheria ya utambulisho.

Paka ni paka, si janga. Huenda likawa janga, lakini hilo lingekuwa wakati tofauti. Sawa.

A ni sawa na A. Kisha, sheria ya katikati iliyotengwa pia isiyo na utata katika sheria ya kutopingana. Kitu fulani ni au si. Hakuna njia mbadala nyingine.

Hakuna njia mbadala ya tatu. A au isiyo A. Hakuna njia mbadala ya tatu.

Hii mara nyingi hujulikana kama mantiki yenye thamani mbili. Ikiwa A na isiyo-A ni kweli na uongo, ukweli na uwongo, basi hakuna mbadala mwingine. Hakuna mbadala wa tatu.

Kwa hivyo sheria ya kati iliyotengwa inakupa mantiki yenye thamani mbili, na baadhi ya mantiki za kisasa zimetilia shaka sheria hiyo ya tatu. Lakini ni mbili za kwanza ambazo ni muhimu kwa vyovyote vile. Kuna ujanja fulani katika ya tatu.

Je, hicho ndicho Aristotle alikuwa akizungumzia alipokuwa akizungumzia jinsi kuna vitendawili vya Zeno na kadhalika, jinsi watu wanavyojaribu kukubaliana ikiwa kuna kitu katikati? Ndiyo, haswa. Nyeupe, nyeusi, na kijani. Ndiyo, nyeupe, nyeusi, na kijani.

Kama una nyeupe... Lo! Nyeupe... Ni bora nijifunze jinsi ya kuandika. Kama una nyeupe, nyeusi, na kijani... Unasema, je, hiyo ina maana...? Ni bora nijifunze jinsi ya kusoma.

Je, hiyo ina maana kwamba una thamani ya tatu? Hapana. Kwa sababu nyeupe na nyeusi si utata. Unaona, utata ungekuwa mweupe na si mweupe.

Na kwa maana hiyo, una nyeupe, na kisha hizi mbili si nyeupe. Au kama unazo, una kijani na si kijani. Au nyeusi na si nyeusi.

Unaona. Jambo kuu ni kwamba ingawa nyeupe na si nyeupe ni utata , nyeupe na nyeusi si utata ; ni kile ambacho Aristotle anakiita kinyume. Na ikiwa yeyote kati yenu anachukua Utangulizi wa Mantiki, amekutana na tofauti hiyo hapo awali.

Ni wangapi kati yenu mnaochukua au mmechukua Utangulizi wa Mantiki? Hapana, hamtachukua kwa sasa, kwa sababu ni saa moja na hii, sivyo? Ndiyo. Sawa. Kwa hivyo, weka sheria hizi tatu za mawazo nyuma ya akili yako kwa ajili ya kukumbuka, ukikumbuka kwamba pia ni sheria za kuwa, kwani ikiwa kiumbe chote ni cha busara, na ikiwa mawazo yetu ni ya busara, basi kufikiri sahihi hukupa mwanzo wa kuwa.

Sasa, vitu vingine vichache ambavyo nataka kutaja kabla hatujaendelea. Aina ya dutu. Aristotle anasema milele sasa kuna hisia tatu za hili na hisia mbili za lile na nne za lingine, na anapozungumzia dutu, anatofautisha mbili, wakati mwingine anatofautisha hisia tatu za neno dutu.

Kwa maana moja, ni maelezo ambayo ni vitu. Maelezo au sehemu za, au yaliyomo katika maelezo ambayo ni vitu. Kwa hivyo, alama hii ni dutu.

Dawati hili ni kitu. Mkono huu ni kitu. Mimi ni kitu.

Unajua, angalia hoja dhahiri kwamba katika matumizi ya kifalsafa ya neno dutu, halimaanishi uhalisia. Kwa hivyo, tutazungumzia baadaye kihistoria kuhusu roho kama dutu. Hiyo ni kusema, ni kitu.

Ni kiumbe katika maana ya msingi ya kiumbe. Kiini kikuu. Ni .

Ni kitu. Sasa, kuna hisia ya pili ya dutu ambayo tunarejelea aina za vitu. Maumbo.

Na mara kwa mara , anarejelea ya tatu, hisia ya tatu ambapo maada, maada tupu, isiyo na umbo, husemwa kama dutu. Lakini ni mbili za kwanza ambazo anazisisitiza sana. Ya kwanza kwa kweli hurejelewa kama dutu kuu.

Na la pili kama jambo la pili. Sasa, unaweza kusema, hilo ni kipande cha kuvutia cha kamusi. Kwa nini? Kwa hivyo, ni nini ambacho Plato hangeweza kukisema hivyo?

Plato hangesema kamwe kwamba kiumbe kimsingi ni maelezo mahususi. Sivyo? Unaona. Plato angesema maelezo mahususi si viumbe, yanabadilika.

Unakumbuka? Kwa maneno mengine, kwa kusema kwamba maelezo ni vitu vya msingi, anasema kwamba aina ya msingi ya kiumbe, uhalisia wa msingi, ni vitu maalum . Hilo ni jambo la mapinduzi kwa Plato. Mzee lazima awe anafikiria nini? Kwa Plato, baada ya yote, maelezo ni nakala za muda mfupi tu za .

Sasa, kwa Aristotle, hizo ndizo ukweli mkuu. Ndiyo, lakini unaweza kujibu, je, maumbo pia si ukweli? Sio kwa maana hiyo hiyo. Unaona, Aristotle anasisitiza kwamba hupati maumbo yenyewe kamwe.

Viumbe huru. Unapata maelezo yenyewe, kama vyombo tofauti, lakini si maumbo. Unapata tu maumbo katika mchanganyiko, katika muundo na maada, kama maelezo, miili maalum.

Unaona. Maelezo , unakumbuka , ni ya mseto. Hiyo ni kusema, umbo pamoja na maada.

Kwa hivyo ingawa maumbo ni halisi, ni halisi kwa maana ya kutegemeana. Sawa, unatarajia kitakachokuja kwa muda mfupi sana. Yaani, tofauti moja kubwa kwa sheria.

Kwamba hupati maumbo kama viumbe tofauti. Na ni kwa sababu hiyo, katika Mungu, maumbo fulani hayabadiliki kamwe. Tutaona jinsi gani baada ya muda mfupi tu.

Lakini kiini cha msingi, cha pili, basi, kinasisitiza umuhimu wa mambo maalum. Unajua, unaweza kuyaweka hayo kwa njia nyingi. Unaweza kusema kwamba Aristotle ni mtu wa kawaida zaidi.

Sivyo? Yeye ni mtabiri wa mambo halisi zaidi. Plato ni mtabiri wa mambo halisi zaidi. Aristotle ni mtabiri wa mambo halisi zaidi.

Ndiyo, na istilahi hiyo inatumika. Baadhi ya wafasiri wa Plato, wikipuuza dhana yake kuhusu Mungu, wamesema, Aristotle ni mwanafalsafa wa asili. Kuzungumzia tu vitu vya asili, maelezo mafupi.

Lakini kadri mila hizi mbili, Platonic na Aristotle, zinavyopitishwa polepole hadi Enzi za Kati, utagundua kuwa matokeo ya kitheolojia yanayotokana na njia hizi mbili mbadala ni muhimu sana. Mila ya Platonic inaeleza mila za Augustinian na Franciscan, ilhali mila ya Aristotle inaeleza Thomas Aquinas na mila ya Dominika. Jesuits.

Muhimu sana. Na hilo, kwa bahati mbaya, ni kweli hadi leo. Hapana, sikusema bila fomu.

Hapana, kwa sababu kitu fulani ni mchanganyiko wa umbo na maada. Maelezo yanaweza kusimama pekee. Na kutenganisha vitu.

Maumbo si viumbe tofauti. Maumbo si viumbe tofauti. Yanapatikana tu katika mchanganyiko na maada.

Kwa hivyo hazipo ? Naam, hazipo katika ulimwengu wowote huru. Hakuna ulimwengu wa maumbo tofauti na maada. Umbo hilo linatoka wapi? Naam, inaonekana kama limetolewa kutoka kwa uwezo wa maada yenyewe.

Ndiyo? Una mchanganyiko huu wa umbo na maada. Maada iko katika mchakato wa kubadilika, kukua, kwa mfano. Umbo, ambalo humpa mtu huyo asili yake , pia humpa uwezo wake.

Kwa hivyo, katika kisa, kwa mfano, cha mtoto mchanga, mwili unakua, vitu vinavyopanuka. Umbo la mtoto huyo mchanga humpa uwezo wa kuwa mtu mzima. Kwa hivyo, telos, basi, hutambuliwa na uwezo wa umbo hilo.

Unaelewa? Kwa hivyo sababu ya mwisho ni kuwa, sawa, kile unachoweza kumwita mtu mzima anayestawi. Inategemea. Bora si kuwa mtu mzima asiye na mwili.

Ndiyo? Ni kwa ajili ya Plato. Sio kwa ajili ya Aristotle. Bora ni kuwa mtu mzima na anayefanya kazi kikamilifu.

Ikiwa maelezo ni ya msingi na fomu ni ya pili, mambo yako wapi? Je, hiyo ni ya tatu? Ndiyo, mambo ni ya tatu. Lakini lazima uwe mwangalifu hapa. Tuseme mambo tupu ni ya tatu.

Inaonekana anafikiri kwamba kuna jambo tupu la kufikirika. Sio kwamba liliwahi kuwepo. Lakini jambo tupu la kufikirika.

Lazima uwe mwangalifu kwa sababu hili linapotumika, na hapa naruka mbele kidogo ili kulielezea kwa kina kujibu maswali yako. Ikiwa unamchukulia, kwa mfano, mwanadamu kama mtu maalum, mwanadamu, basi, mwanadamu ana umbo la busara pamoja na mwili wa mnyama. Kinachotofautisha spishi ya mwanadamu ni kwamba sisi ni viumbe wenye busara.

Kwa hivyo kinachotofautisha wanadamu miongoni mwa familia nzima ya wanyama ni busara. Umbo la busara pamoja na mwili wa mnyama. Lakini mwili wa mnyama, bila shaka, una umbo la mnyama, au kama anavyopenda kuuita, roho ya mnyama, pamoja na mwili wa mimea.

Nyenzo za kikaboni. Mwili wa mboga, maada, una kile anachokiita umbo la mimea, au nafsi ya mimea, hauna uhusiano wowote na viazi vya sofa, na maada ya msingi, maada iliyojumuishwa na elementi. Unaona, na unafanya kazi hiyo hadi kwenye maada tupu ya kufikirika.

Jambo kuu ni kwamba uhai wa mboga, uhai wa mimea, una kazi za lishe na uzazi. Maisha ya wanyama yana kazi za hisia na mwendo. Lakini zaidi ya hayo, wanadamu wana kazi za busara, kazi za busara.

Kwa hivyo wanadamu wana kazi za busara , pamoja na hisia, mwendo, lishe, na uzazi. Wanyama wengine wana hisia, mwendo, lishe, na uzazi. Vitu vya mimea vina lishe na uzazi pekee.

Kwa hivyo sababu ya mwisho hufafanuliwa kwa njia hizo kwa mujibu wa umbo. Uwezo wa kitu kukua kwa sababu ya lishe na uzazi. Uwezo wa maisha unaojumuisha, kwa kuongezea, hisia na mwendo.

Uwezekano wa maisha kamili unaohusisha haya, lakini pia yakijumuisha mantiki. Na kwa njia hiyo, anapata ufafanuzi wake wa mema tunapofikia maadili. Ili mema kwa Aristotle yawe maisha kamili , yaani, haya yote, maisha kamili chini ya utawala wa akili.

Ndiyo. Binadamu anastawi kwa maana hiyo. Ndiyo, vitu visivyo na uhai ni wazi viko hapa chini.

Kwa hivyo ikiwa unazungumzia mwamba, itabidi uzungumzie kuhusu maada ya msingi na umbo hili la anga tatu ambalo lina. Au kuwa na umbo la granite au kitu kama hicho. Na swali ni, jambo la msingi ni lipi? Na kitu pekee unachoweza kuzungumzia ni kile ninachokiita maada tupu.

Wanafalsafa wa enzi za kati wa Aristotle, wasomi, walizungumzia jambo kuu, materia prima. Hilo ni jambo la kwanza. Hilo ndilo jambo la kwanza la kufikirika.

Carl? Wazo la umbo lazima liwe na mwili au kitu. Ndiyo. Nashangaa Aristotle angejibuje dhana za Plato kuhusu haki, uzuri, au kitu kama hicho.

Inaonekana kwamba, kwa mtazamo wa Plato, Aristotle amenaswa pangoni. Ndiyo, najiuliza kama tunaweza kushikilia swali hilo. Swali ni, Aristotle angezungumziaje mambo kama haki na uzuri? Kwa mtazamo wa Plato, inaonekana kama Aristotle anakaa pangoni.

Na tuseme, haki yenyewe ni nini, kwa hakika? Uzuri wenyewe, kwa hakika. Tushikilie hilo, je, tunaweza, hadi tutakapofikia maadili yake. Kwa sababu nadhani tunahitaji, pamoja na kipengele hiki cha metafizikia, kuingia katika jambo zaidi kuhusu saikolojia ya binadamu.

Tuangalie picha. Ili kujibu swali hilo la kimaadili. Sawa.

Sawa. Sasa hebu tuone. Majadiliano yote hayo yalitokana na kuzungumzia kiini cha msingi na cha pili.

Sivyo? Kipengee cha mwisho. Tofauti kati ya kiini na ajali. Tofauti kati ya kiini na ajali.

Sasa, unaweza kuelewa hili ukifungua ukurasa wa 331 na 332 katika Kaufman. 331 na 332. Ambapo katika sura ya 7 kuhusu 331.

Anasema , mambo yanasemekana kuwa hivyo. Kwanza, kwa maana ya bahati mbaya. Pili, kwa asili yao wenyewe.

Kwa hivyo tena, kiini na ajali ni njia tofauti ambazo vitu viko. Kuna sifa za ajali. Kuna sifa muhimu.

Sifa muhimu ya mwanadamu ni busara. Uwezo huo, angalau. Sifa ya bahati mbaya ambayo si muhimu kwa asili ya wanadamu ni kwamba nina macho ya bluu.

Angalau hivyo ndivyo ninavyoambiwa. Hilo ni bahati mbaya. Kwa maana kwamba si muhimu kwa asili ya mwanadamu.

Ndiyo. Kwa hivyo hiyo ni tofauti rahisi ya kutosha. Kiini na ajali.

Sasa, kwenye 332 katika sura ya 8. Anaelewa tofauti kati ya kiini katika maana ya msingi na ya pili. Unaona kwanza anaorodhesha hisia moja, mbili, tatu, na nne. Na kisha anasema inafuata kwamba kiini kina hisia mbili.

Naam, mara ya kwanza niliposoma hilo, nilijiuliza, hii ni nini hasa? Mbili si nne. Kwa hivyo nne sasa zimefanywa kuwa si nne. Ni nini kimetokea kwa sheria ya kutopingana? Unaona.

Lakini sivyo. Kwa sababu unaposoma orodha ya hizo nne, nambari mbili na tatu zinaungana na kuwa nambari moja. Huenda umegundua kwamba nilisema maelezo, vitu vya msingi, au sehemu za maelezo au yaliyomo katika maelezo.

Unaona, maudhui maalum ya maelezo, sehemu maalum za maelezo. Na nambari mbili na tatu ni sehemu na yaliyomo tu. Kwa hivyo moja, mbili, na tatu huungana na nambari moja kama dutu kuu.

Tukiacha tu maumbo au kiini cha kiini cha pili. Sawa. Sasa, sitatoa maoni zaidi kuhusu sehemu iliyobaki ya kile unachosoma katika kitabu cha nne, kinachoendelea hadi ukurasa wa 338.

Utagundua tu kwamba anazungumzia njia zingine tunazozungumzia kuwa katika kategoria mbalimbali. Kwa mfano, anashughulikia, kwenye ukurasa wa 335 wazo la nguvu, au uwezo, uwezo, na uhalisia. Anashughulikia 337 kwa upendo.

Hiyo ni kusema, kuathiriwa na kitu. Sehemu ya uhusiano wa sababu na athari. Na kwenye kifungu cha 22 chini ya 337 na ubinafsishaji.

Hiyo ni kusema, ukosefu wa mali fulani . Sasa, haya yote, unaweza kuyapitia katika usomaji wako. Yote haya ni njia tu tunazozungumzia viumbe, uhai na viumbe.

Kwa hivyo chukulia kitabu chote cha nne kama kinachoshughulika tu na kuwa, kategoria za kuwa, sheria za kuwa, na njia zingine ambazo tunaweza kuzungumzia kuwa. Sawa. Je, una maswali yoyote, maoni? Niko tayari kuendelea na kitabu cha 12, Mungu.

Sawa. Unakumbuka kwamba tulipokuwa tukishughulika na Plato, nilisema kwamba ili kuona umoja kamili wa mawazo ya Plato, tunaweza kufikiria kinachoendelea kama kinachotoka kwenye kitovu kando ya spika hadi ukingo wa gurudumu. Na kwamba kitovu kinacholishikilia pamoja, kinachowakilishwa na mstari uliogawanyika, kimsingi ni metafizikia ya Plato na epistemolojia yake inayolingana.

Nadharia ya maarifa, jinsi ya kujua hili, ambalo Plato anafikiri ni ukweli, maumbo. Sasa, unaweza kutumia aina hiyo hiyo ya mawazo kuhusu Aristotle. Unachotaka kuelewa ni metafizikia yake, na hicho ndicho tumekuwa tukikielewa.

Kisha kwa kuzingatia metafizikia hiyo, unaweza kuona anachosema kuhusu Mungu. Sawa. Tunaweza kuona anachosema kuhusu maadili, siasa, elimu, sanaa, n.k.

Sawa. Ni kiini cha kimetafizikia, msingi, kinachounda kila kitu kingine. Acha niongeze maelezo ya chini.

Ni misingi hii ya epistemolojia ya kimetafizikia na inayohusiana, ambayo ni msingi wa kifalsafa wa kila taaluma yako, bila kujali ni ipi. Falsafa ya sayansi ni nini? Naam, inashughulika na misingi ya kifalsafa ya sayansi. Hiyo ni kusema, na dhana au matokeo ya kimetafizikia, na na epistemolojia inayohusika kuhusiana na sayansi.

Sayansi inatuambia nini ni halisi, ikiwa inatuambia chochote ni halisi. Tunawezaje kukijua kisayansi? Ikiwa sayansi haituambie kuhusu uhalisia, ni maarifa gani ya kisayansi ambayo hayatuambie chochote kuhusu uhalisia? Misingi ya kimetafizikia ya epistemolojia. Vivyo hivyo ni kweli katika falsafa ya sanaa.

Ni aina gani ya uhalisia ambayo msanii anahusika nayo? Naam, ikiwa unafikiri, kama Plato alivyofikiria, sanaa kama kuiga, sanaa kama kuiga, ikiwezekana kuiga maumbo, basi aina ya maarifa unayohitaji ili kuwa msanii mzuri ni ujuzi wa maumbo,

epistemolojia ya msingi. Ikiwa sanaa si kuhusu maumbo, bali ni aina ya kujieleza, kutafuta kujielewa kupitia kujieleza, basi ni wazi una aina tofauti ya uhalisia, na aina tofauti ya kujua inayohusika, ambayo inachangia aina hiyo ya sanaa. Vivyo hivyo katika falsafa ya dini.

Ukweli ni upi kuhusu dini? Mungu. Kwa hivyo basi epistemolojia ya kidini inahusiana na aina ya kujua kunakohusika katika kumjua Mungu au kumjua Mungu. Je, unafuata? Mwisho wa tanbihi.

Unaelewa? Misingi ya epistemolojia ya kimetafizikia. Sawa, na vivyo hivyo, na Aristotle, sasa kwa kuwa tunaendelea naye, kuzungumza kuhusu Mungu. Na kitabu cha 12 cha Metafizikia kinaanza tarehe 369, na kuendelea kutoka hapo, katika, nadhani ni, sura kumi katika kitabu cha 12.

Sasa, unapoanza kusoma kitabu cha 12, kuna uwezekano mkubwa utajiambia, hili halimhusu Mungu, bali linahusu metafizikia tena. Hakika. Kwa sababu ambayo nimeonyesha hivi punde.

Unaona ? Ukitaka hoja ya kuwepo kwa Mungu, lazima ubishane kutokana na ujuzi wako wa uhalisia mwingine. Kwa hivyo uhalisia ni upi? Na kwa hivyo anahitaji taarifa nyingine ya muhtasari wa metafizikia yake. Kama mahali pa kuanzia kwa hoja yake.

Kwa hivyo basi, katika sura ya kwanza, na kwenye ukurasa wa 30, aya mpya inaanza theluthi moja ya njia chini ya safu ya kwanza ya 370. 370. Anasema kuna aina tatu za kiini.

Mwenye busara. Si kwa maana yetu ya busara , bali kwa maana yake ya busara , ambayo inapatikana kwa hisia. Mwenye uwezo wa kujulikana na hisia.

Sawa. Aina tatu za kiini. Moja ambayo ni ya busara.

Kimwili. Ambapo mgawanyiko mmoja ni wa milele, na mwingine unaweza kuharibika. Ule wa mwisho, unaotambuliwa na watu wote, unajumuisha mimea, wanyama, na kadhalika.

Ambayo tunaweza kuelewa elementi, iwe moja au nyingi. Na nyingine, hii ni ya tatu, ambayo haiwezi kuhamishika. Na wanafikra hawa fulani wanasemekana kuwa na uwezo wa kuishi mbali, wengine wakiigawanya katika sehemu mbili, wengine wakitambua maumbo katika vitu vya hisabati, na wengine wakidai kwamba hivi viwili ni vitu vya hisabati tu.

Kwa hivyo ana kitu kinachoweza kuharibika. Hiyo ni miili ya kimwili. Yenye busara, lakini ya milele, si inayoweza kuharibika.

Loo, mwili wa milele. Umilele, maalum. Naam.

Na ya tatu, kitu kisichobadilika kabisa, kisichoweza kubadilika. Na ni wazi, anafikiria maumbo, au labda umbo la maumbo yote. Lakini maumbo, yawe moja, mawili, au mengi.

Sawa? Naam, unasema mambo mawili ya msingi hapo, maelezo na maumbo, hayo ni mapitio tu. Lakini angalia wazo hili la kitu maalum cha milele . Kitu maalum cha milele .

Sio Mungu. Sio Mungu. Hapana.

Mungu si mwili. Katika sura ya pili inayofuata, anazungumzia aina nne za mabadiliko zinazoweza kutokea. Juu ya safu ya pili, mstari wa nne na wa tano, mabadiliko ni ya aina nne.

Ama kuhusu nini , au ubora, au wingi, au mahali, na kuhusu hili, kizazi, au uharibifu. Sasa, mabadiliko katika suala la hili, la kuwa kitu hiki mahususi . Sawa? Naam, hilo ni suala la kuwa tu.

Kuzaliwa , au kuharibiwa. Sawa? Huyu hasa hutokea , hutoweka. Hiyo ni aina moja ya mabadiliko.

Kuna aina ya pili ya mabadiliko. Mabadiliko ya wingi. Ongezeko au kupungua.

Mabadiliko kuhusiana na mapenzi au ubora. Ni mabadiliko. Mabadiliko ya mahali ni mwendo.

Sawa? Angalia mwishoni mwa aya hiyo, vitu vyote vinavyobadilika vina umuhimu . Vya vitu vya milele, vile ambavyo haviwezi kuzalishwa, lakini vinaweza kusogea angani. Loo, amerudi kwenye kitu hicho cha milele cha kimwili.

Unaona ? Kitu hicho cha milele, hakiwezi kuzalishwa, ni cha milele, lakini kinaweza kusogea angani, kina umuhimu. Sawa? Sio muhimu kwa kizazi, bali kwa mwendo. Ndiyo.

Kwa hivyo anajumuisha hilo katika mawazo yake. Sasa, acha nionyeshe anakoelekea. Amerudi kwenye vitu vya msingi, maelezo .

Vitu vya msingi, maelezo. Ya aina mbili. Vile vinavyoharibika, na vile vya milele.

Sawa? Sasa, anafanya baadhi ya haya katika kitabu cha 12, lakini baadhi yake katika kitabu chake De Caelo on the heavens. Lakini anachofanya ni hiki. Anafikiria ulimwengu wa kijiografia.

Dunia katikati. Sawa? Juu ya uso wa Dunia, kila aina ya vitu hubadilika. Kuzunguka Dunia, sayari huzunguka.

Maelezo ya kimwili. Kusonga. Mwendo wa mwendo.

Kubadilika. Angalia ufunguo wa hoja ni aina ya nne ya mabadiliko. Mwendo wa mwendo.

Ona kwamba mwendo wa sayari zinapozunguka ni mwendo usio na mwisho . Hazisimami. Unaona, mwendo wa mstari, kwenye mstari ulionyooka kutoka A hadi B, husimama mwishoni mwa mstari.

Mwendo wa mstatili, kutoka A hadi A, kwa kwenda pande nne za mraba au mstatili, husimama kwa muda kwenye pembe. Ndiyo. Anazungumzia aina tofauti za mwendo wa mstatili .

Lakini kuna aina ya tatu ya mwendo ambao hauachi. Mzunguko wa mzunguko. Huna haja ya kusimama kwenye kona.

Hakuna ishara za kusimama. Mwendo usio na mwisho. Na ameona mwendo usio na mwisho katika sayari zinazozunguka.

Kwa kweli, ni sayari zinazozunguka zinazoleta mabadiliko katika angahewa ya Dunia, ambazo hutoa mabadiliko kwenye uso wa Dunia, si unajua? Loo, hiyo ndiyo iliyo nyuma ya unajimu na kadhalika wa siku hizo. Lakini hiyo haimalizi ulimwengu wake. Kwa sababu kwenye mzunguko wa nje wa ulimwengu kuna nyota zisizobadilika, 50 kati yao kama anavyozihesabu, ingawa kulikuwa na ubishani miongoni mwa watu wa kale kuhusu kama hiyo ndiyo idadi kamili au zaidi.

Nyota hizi zisizobadilika hazizunguki kuzunguka Dunia, bali zinazunguka kwa shoka zao zenyewe. Zinazunguka kwa mwendo wa duara wa milele. Ni miili ya kimwili ya milele, inayosonga milele kwa asili yao wenyewe na mwendo wao.

Na ni mwendo wao unaodumisha mwendo wa sayari kwa kuathiri etha, ambayo ndiyo inayojaza nafasi kati ya nyota zisizobadilika na sayari. Sasa, swali la \$64,000. Unaelezeaje mwendo huo wa milele wa nyota zisizobadilika? Hiyo ndiyo yote iliyopo kwa ulimwengu.

Sawa. Mwendo wa milele lazima uwe na sababu isiyobadilika. Hungeweza kupata mwendo wa milele isipokuwa kulikuwa na sababu isiyobadilika katika kila jambo.

Kwa hivyo , nje ya mzunguko wa ulimwengu, anafikiria kiumbe kingine ambacho ni msongeshaji asiyetikisika, na, tena, wa milele. Nyota zisizobadilika zinaweza kuwa

msongeshaji wa milele, lakini lazima kuwe na msongeshaji asiyetikisika, asiyebadilika kabisa. Msongeshaji asiyetikisika.

Ah! Lakini unasema, kiendeshi kisichosogezwa kinawezaje kusogeza nyota zisizobadilika isipokuwa kwa kutumia nguvu, nguvu, kama sababu inayofaa, ambayo ni mchakato wa mabadiliko, katika kiendeshi kisichosogezwa? Kiendeshi kisichosogezwa si sababu inayofaa. Hakitoi nguvu. Hakitoi kitu.

Ni tu. Kuwa. Safi.

Imetekelezwa kikamilifu. Hakuna uwezo usiotekelezwa hata kidogo. Ni mzuri .

Na roho za nyota zinasukumwa na mshangao kuwa kama msongeshaji asiyetikisika. Hiyo ni kusema, msongeshaji asiyetikisika si chanzo chenye ufanisi; ni chanzo cha mwisho cha kazi zote . Kwa ajili yake kila kitu kingine kinaendelea.

Nyota zilisonga kwa mshangao, mshangao, na kutaka kufanana. Anasema Aristotle mahali pengine, falsafa huanza na mshangao. Hilo ndilo linalotusukuma kuuliza kifalsafa.

Kwa sababu tunasukumwa na mshangao wa ukweli, wema, na uzuri. Na falsafa huishia katika mshangao, kama tutakavyoona, wazo la wema. Lakini ulimwengu wote unasukumwa na mshangao kujaribu kuwa kama msongeshaji asiyetikisika.

Mwendo wa milele. Naam, unajua, anaposema nyota zisizobadilika, roho zao husogea; anamaanisha nini? Unajua, hiki ndicho kilichowachochea baadhi ya watu wa zama za kati kuzungumzia malaika wanaopanda nyota. Je, hana tatizo la akili katika nyota? Kitu kama hicho.

Sawa, labda hii ina muundo wa hadithi, jinsi inavyosemwa. Lakini anachojaribu kusema ni kwamba Mungu lazima awe chanzo cha mwisho. Unaona, chanzo cha mwisho.

Kwa namna fulani, hahitaji chanzo chenye ufanisi kwa sababu ikiwa umbo na maada vyote ni vya milele, hakuna hata mmoja wa Wagiriki aliyekuwa na uumbaji bila nihilo. Walichohitaji tu ni njia ambayo kitu hicho kingeweza kudumishwa. Ni kana kwamba kuna sumaku ya ulimwengu inayoendelea na uvutano unaopanda juu.